Cena numeru 150000 mk.

№ 1, 2. (Ogólnego Zbioru № 83, 84). Sosnowiec, 13 Stycznia 1924 r. Rok IV.

ZWIĄZKOWIEC POLSKI

Organ Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych.

Adres Redakcji i Administracji: SOSNOWIEC Warszawska Nr. 22.—

„Związkowca Polskiego" redaguje, wybrany przez Zarząd Związku, Komitet Redakcyjny, który ponosi moralną — odpowiedzialność za kierunek i całokształt pisma. —

Przedpłata za „Związkowca Polskiego" wynosi marek 300000 miesięcznie. — —

W organizacji i pracy — potęga i przyszłość Polski.

W niedzielę dnia 20 stycznia 1924 r. o godz. 10-tej przed poł.

w sali Polskich Związków Zawodowych

w Sosnowcu — Pogoni przy ul. Marjackiej

oobędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

członków Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych w Sosnowcu

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Prezydjum.
2) Przyjęcie protokułu ostatniego Walnego Zgromadzenia (ogłoszonego w „Związkowcu Polskim" Nr. 48—51.)
3) Sprawozdanie Zarządu za czas od 1 czerwca 1923 r. do 20 stycznia 1924 r.
4) Ratyfikacja umowy w sprawie połączenia się ze Zw. Zaw. Urz. Prac. w Przem. Pol. w Jaworznie.
5) Uchwalenie poprawek statutu i regulaminu Oddziałów (według redakcji podanej w „Związkowcu Polskim").
6) Sprawa Zaległych składek i uchwalenie 13-tej składki.
7) Referat kol. Jen. Sekr. M. Łaszczyńskiego: Obecna Sytuacja ekonomiczna i zadania Związku.
8) Wnioski i interpelacje.

Ze względu na ważność spraw wzywamy wszystkich członków do jak najliczniejszego udziału. Niech nikogo nie braknie!

37

Zarząd P. Z. Z. P. P. i H.

Sosnowiec dnia 6 stycznia 1924 r.

Ponieważ nie można jeszcze ustalić wysokości składki członkowskiej na miesiąc styczeń a przewidując, że wzrośnie wraz z drożyzną i płacami pracowników znacznie ponad 200% należy pobierać tymczasowo na poczet składki styczniowej 2.500.000 mk.

O Prasę Związkową.

Numerem niniejszym „Związkowca Polskiego“ rozpoczynamy czwarty rok walki i pracy słowem drukowanym. Okres to poważny i z dumą możemy spojrzeć poza siebie na rezultaty zbiorowych zmagań się z ciężką dolą, jaką narodowi naszemu wyznaczyła historja i zachłannością obcego przeważnie kapitału, któremu dla chleba służyć musimy na własnej ziemi. Ale walka ciągle trwa i to coraz gorętsza. Warunki z dnia na dzień się zmieniają, a nie w naszych rękach są nici i tajemnice spekulacji, główna przyczyna zła dzisiejszego. Mimo stałego wyrównywania w zarobkach spadku waluty nawet przy osiągnięciu najlepszych warunków nigdy nie otrzymujemy równoważnika otrzymując zapłatę o miesiąc, a w najlepszym razie o dwa tygodnie zapóźno. Nadwyżka idzie naturalnie do skarbców przemysłowców.

Niestety dzieje się najczęściej jeszcze gorzej. Mimo wyraźnej krzywdy pracownika nawet w najlepszym wypadku, przy wyrównywaniu średniego wzrostu drożyzny z całego miesiąca, nawet tego niezawsze otrzymujemy, a każdą tak niesłusznie nazwaną „podwyżkę“ trzeba wywalczać.

W takich warunkach, nie z naszej winy, codziennnej walki ó byt obóz pracy musi być skonsolidowany, wewnętrznie silny, w walce solidarny. Każdy pracownik musi być jak żołnierz na posterunku gotów do ofiarnej walki o lepsze jutro o byt swoich rodzin.

Prasa zawodowa w tych warunkach jest pobudką w szarych dniach pracy do wytrwania, jest tym znakiem pancernym, około którego skupiać się winni towarzysze broni. Winna ona się znaleść w rękach każdego pracownika. Ale nie tylko znaleść się w jego rękach. Pracownik winien w prasie swej widzieć swego doradcę i powiernika.

Niestety tego stosunku do własnego pisma i zrozumienia znaczenia prasy zawodowej wśród pracowników jeszcze niema. Nietylko współpraca ale nawet współdziałanie z redakcją w zakresie informacji jest prawie żadne. W tych warunkach organ własny mimo tego że spełnia bardzo poważną część pracy związkowej nie jest jeszcze tem czem być powinien — sercem związku.

A zwrócenie na prasę uwagi uważaliśmy szczególnie w chwili obecnej za wskazane. Ciężką jest ogólna sytuacja w kraju a pracownika umysłowego w szczególności.

Już widzimy pierwsze skutki waloryzacji. Jak przewidywaliśmy „waloryzacja“ paskarska idzie tak szybko, że w niektórych dziedzinach grubo przekroczyła parytet złota.

Stosunki i u nas rozwijają się w ten sam sposób jak w sąsiednich Niemczech. Ta może jest tylko różnica, ze kiedy tam okres waloryzacyjny pod koniec dał czterokrotną przewyżkę parytetu złota, u nas niektóre towary dochodzą do takiej ceny obecnie na początku tego okresu.

Wraz z ciężką sytuacją ekonomiczną idzie terror przemysłowców. Dla wymuszenia na niezbyt twardym i łatwowiernym ministrze skarbu trylionów z Kasy państwa i dla zaszachowania pracownika robi się sztucznie zastój, zmniejsza się pracę. W przewidywaniu takich samych jak wzrost drożyzny żądań, których sięspełnić niema ochoty przebąkuje się o redukcji!

W takim momencie ogół pracowniczy musi bardziej jak kiedykolwiek być gotowym choćby na najcięższą próbę. Dla skupienia sił, pozatem dla stworzenia jednolitego frontu pracy—tworzymy już dzisiaj razem z Małopolską jedną organizację. Obejmujemy terytorjalnie $^1/_3$ Rzpltej od granic Województwa G. Śląskiego po Starachowice, Ostrowtiec, Kałusz, Stebnik, Zakopane. Zjednoczenie jest dzisiaj koniecznością dnia rozumianą chyba przez wszystkich pracowników przemysłowych tembardziej, że mamy już do czynienia jeżeli nie formalnie to faktycznie z trustem przemysłowym i handlowym. Przy objęciu jednak organizacją takiego terytorjum prasa tem poważniejsze ma do spełnienia zadania.

Prasa musi być dla nas źródłem siły moralnej na zewnątrz musi być odzwierciedleniem naszego życia, naszych żądań i naszej

siły. Spełni zaś swoje zadanie tylko wówczas jeżeli wszyscy pracownicy w pracy będą współdziałali.

W nowym okresie rozwoju, jaki rozpoczynamy musimy zmienić nieco i metody pracy. Jedną z pierwszych zmian musi być stały kontakt i wspólna praca członków z Redakcją „Związkowca Polskiego".

(r)

Pochlebstwo.

Bardzo często dają się słyszeć utyskiwania członków, że niektóre postulaty wysunięte przez poszczególne ugrupowania pracowników wchodzące w skład naszego Związku nie zostały przez Zarząd przeprowadzone w myśl życzeń danej kategorji pracowników. Przy każdej tego rodzaju sposobności narzekają członkowie, że napróżno płacą składki, bądź wprost odgrażają się, że nie będą dalej należeć do Związku, gdyż Związek nie daje im żadnej korzyści. Przyznać trzeba, że wiele spraw Zarząd Związku nie postawił tak jakby należało, lecz ma na to dowody, iż zawsze starał się zrobić wszystko, co było w jego mocy.

Sz. Koledzy! że wiele naszych żądań nie udało się przedstawicielom naszej organizacji zrealizować winę musimy przypisać sami sobie. Aby wygrać wojnę armia coprawda musi mieć dobrego dowódcę, lecz oprócz tego sama zarazem musi tworzyć jednolity, zwarty front przeciw nieprzyjacielowi. Brak właśnie tej zwartości naszych szeregów, rzuca się na każdym kroku rażąco w oczy i to tylko właśnie powoduje niepowodzenia w naszych przeciewzięciach, ponieważ przez różne luki naszego frontu przenika czujność przedstawicieli przemysłu którzy widząc u nas brak poczucia solidarności koleżeńskiej, bagatelizują wysunięte przez nas żądania. Oprócz licznych naszych wad, powodujących chwiejność naszego frontu, wytykany nam często przez Zarząd bądź na Walnych Zebraniach, bądź za pośrednictwem naszego Związkowca, jak np. niebywanie na Wal. Zebraniach, zaniedbywania się w regularnem opłaceniu składek i t. p. zakorzeniła się między nami jeszcze jedna bardzo uwłaczająca godności członka naszego Związku wada, a mianowicie wada pochlebstwa.

Pochlebca oddaje kapitalizmowi, względnie jego przedstawicielom niemałą przysługę. Na zebraniach bacznie nastawia on uszy, by nic nie uronić z tego, coby mu pomogło do awansu, a jego kolegę, który się ośmielił zamanifestować publicznie swoje niezadowolenie, przedstawić w świetle nielojalnego pracownika względem swego „chlebodawcy".

A już w godzinach służbowych to taki osobnik stale strzyże uszami na wszystkie strony, wytęża wzrok nieustannie, byle tylko coś uchwycić, czy podpatrzyć, a następnie złowione słówko, czy zauważoną, mimowolną pomyłkę swego kolegi i przykręconą, spotęgowaną do najwyższego stopnia, momentalnie donieść swojemu szefowi. Takich zdrajców naszej sprawy należałoby koniecznie wyśledzić i pod żadnym pozorem nie przyjmować ich na członków naszego Związku, a o ile już zdążyli wśrubować się do naszej organizacji, stanowczo ich z niej usunąć, gdyż oni nietylko szkodzą naszej sprawie, lecz i profanują sztandar naszej kulturalnej placówki, który pragniemy przecież unieść dość wysoko, by godnie łopotał nad naszemi głowami, wiódł nas ku lepszej przyszłości.

Są coprawda jednostki wyrządzające nam podobną szkodę przez nieświadomość, czy też zbytnią gadatliwość; takich kolegów nieraz może młodych, bądź też społecznie nie wyrobionych musimy koniecznie uświadamiać, słowem przyzwyczaić ich w razie potrzeby, do trzymania języka za zębami. Do niepoprawnych należałoby jednak stosować możliwie surową presję.

Zastrzegam sobie, że niema tu mowy o przemilczaniu nadużyć, gdyż te równie jak zaraźliwą chorobę tępić należy: chodzi tylko o to, byśmy się pozbyli raz nazawsze ohydnej wady nadskakiwania i lizusostwa, gdyż i ta plaga stanowi pokaźne załamanie linji naszego frontu.

S. G.

Myśli szlachetnego idealisty i praktycznego działacza społecznego.

STANISŁAW SZCZEPANOWSKI.

(ur. 1846 um. 1900 r.)

— Jeżeli strasznem jest widzieć społeczeństwo, nie zdające sobie nawet sprawy z niebezpieczeństw, które go zewsząd otaczają—to jeszcze bardziej przygnębiającym jest widok społeczeństwa, tkniętego niemocą nie mającego najmniejszego wyobrażenia o ogromie własnych sił i bezsilnie poddającego się wpływom, które najmniejsze wytężenie odrazu mogłoby usunąć.

* * *

— Siła społeczna polega na zastępie wykształconych i niezależnych obywateli, a im ten zastęp jest liczniejszy i różnorodniejszy, tem więcej siły, energji i inicjatywy posiada społeczeństwo.

* * *

— Jak ogniwa jednego łańcucha, tak szlachcic — utracjusz, mieszczczanin — kołtun, chłop—tuman i żyd - pijawka, trzymają się razem, są nierozerwalnemi ogniwami tego samego obrazu. Są to wszystko ujemne objawy społeczeństwa zgnuśniałego i zgangrenowanego, nad którego odrodzeniem od 3-go Maja pracujemy.

* * *

— Typem polaka nie jest pieczeniarz lub zawadjaka 18 w., albo serwilista w. 19-go, lecz cały szereg bohaterskich postaci, które od Piasta i Kazimierza Wielkiego do Kościuszki przechowały tradycyjną nić naszego rozwoju historycznego.

Sądy Pracy w Czechosłowacji.

Czechosłowackie ministerstwo sprawiedliwości opracowuje obecnie projekt ustawy o t. zw. sądach pracy. Sądy te w myśl projektu mają powstać z sądów przemysłowych obecnie istniejących; celem ich

Wydział Pośrednictwa Pracy przy Jeneralnym Sekretarjacie P. Z. Z. P. P. i H. w Sosnowcu posiada wykwalifikowanych pracowników, biurowych, rachuby, buchalterów, technicznzch i t. p.

Prosimy Sz. Kolegów i p.p. Dyrektorów o zawiadamianie nas o wakujących posadach.

bądzie załatwianie wszelkiego rodzaju sporów powstałych między pracodawcą, a pracobiorcą na tle umów pracy.

W myśl projektu sądy pracy powstać mają wszędzie tam, gdzie zaznaczy się ich potrzeba. Złożone one będą z zawodowego prawnika, który pełnić będzie funkcję przewodniczącego sądu, oraz z ławników, wybranych w równej liczbie przez pracodawców i pracobiorców.

Sądy pracy będą w szczególnosci kompetentne przy załatwianiu sporów, wywołanych na tle przyjmowania, godzenia i zwalniania pracowników, prósb o wszelkiego rodzaju zasiłki i renty, świadectw pracy i t. p. Sądy rozstrzygać mają również spory wynikłe na tle używalności mieszkań służbowych.

Zwyżka cen na rynku światowym.

Statystyka cen, ogłoszona w grudniowym numerze „Revue Internationale de Travail" wskazuje na zwyżkę cen w poszczególnych państwach. Zwyżka ta nie jest równomierna i państwa dadzą się podzielić według napięcia drożyzny na dwie grupy.

Do pierwszej grupy zaliczyć trzeba Rosje Sowiecką, Niemcy i Polskę. Zwyżka cen jest tutaj zjawiskiem zupełnie stałem od dłuższego czasu i tłomaczy się ogólnem położeniem gospodarczem, inflacją i dewalucją waluty.

Do drugiej grupy zaliczyć trzeba w pierwszym rzędzie Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, Hiszpanję, Indje, Norwegje, Holandję i Nową Zelandję. W krajach tych zwyżka cen jest zjawiskiem przejściowem i stosunkowo nieznacznem.

Najsilniejsza zwyżka cen zaznaczyła się dotychczas w Niemczech. Zwyżka ta była w ostatnich tygodniach szybsza, niż spadek dolara, wobec czego ceny w Niemczech są częstokroć wyższe, niż ceny tych samych artykułów na rynku światowym. Według wskaźników ogłaszanych we Frankfurter Zeitung ceny złote za produkty mineralne były na początku października b. r. o 100% wyższe, niż ceny przedwojenne, a artykuły włókiennicze podrożały nawet o 150%. Jedynie ceny artykułów żywnościowych trzymały się wówczas jeszcze na niższym poziomie, niż w państwach o stabilizowanej walucie. Obecna sytuacja w Polsce jest podobna do sytuacji ekonomicznej w Niemczech z października 1923 r. Ceny u nas również już przekraczają parytet złota.

Ceny detaliczne podrożały w szczególności w Niemczech, w Rosji, w Polsce, a również w Austrji i na Węgrzech. Nieznaczna zwyżka zaznaczyła sie również w Belgji, we Francji, w Finlandji, we Włoszech, w Anglji, oraz w Stanach Zjednoczonych.

Koszty utrzymania podrożały w Niemczech w dokładnym stosunku do zwyżki cen hurtowych, gdyż stwierdzono, że wahania cen hurtowych odbijają się w tym kraju na cenach detalicznych już po tygodniu, podczas gdy normalne skutki podrożenia cen hurtowych zaznaczają się w handlu detalicznym dopiero po znacznie dłuższym przeciągu czasu.

Asekuracja od bezrobocia w państwach europejskich.

W większości państw dopiero po wojnie zanaczyła się konieczność odszkodowania bezrobotnych, a to z powodu powszechnego bezrobocia, które miało miejsce po skończeniu wojny światowej, a tem samem po przerwaniu produkcji jedynie na cele wojenne. W szeregu państw, w których system ubezpieczeń od bezrobocia albo wcale nie istniał, albo też nie był dostatecznie rozbudowany, rządu zorganizowały specjalne urzędy dla wspierania bezrobotnych, urzędy oparte na środkach publicznych, lecz niemniej różniące się zasadniczo od wszelkich instytucji opieki społecznej, mających na celu wspieranie obywateli pozbawionych środków do życia. Z biegem czasu system wspierania bezrobotnych łączony był coraz ściślej z systemem ubezpieczenia od bezrobocia i potężne instytucje ubezpieczeniowe powstały w licznych państwach.

Asekuracja od bezrobocia rozwinęła się najbardziej w Anglji i w Irlandji, gdzie ubezpieczenie obejmuje wszystkie zawody, z wyjątkiem pracowników rolnych i służby domowej i gdzie przeszło 12 miljońów robotników jest ubezpieczonych. Obowiązkowa asekuracja wprowadzona została pozatem we Włoszech i w Austrji, a zamierzona jest również Niemczech.

We wszystkich państwach, w których system ubezpieczenia od bezrobocia istnieje, stwierdzono ze fundusze własne zakładów ubezpieczonych nie wystarczają na pokrycie kosztów ubezpieczeniowych, wywołanych olbrzymiemi rozmiarami bezrobocia powojennego. Wszędzie trzeba było stworzyć dodatkowe źródła dochodów dla tych zakładów. Dodatkowe środki tego rodzaju przybrały forme bardzo niejednolitą w poszczególnych państwach; w Anglji są to t. zn. Uaconvenanted Benefist, w Belgji t. zw. „fundusz przesileniowy" (Fonds de criss), w Holandji podobny, specjalny fundusz przesileniowy, podczas gdy we Włoszech zdecydowano się na wprowadzenie dodatkowych świadczeń dla bezrobotnych, niezależnie od sum które im przysługiwały z racji obowiązującego. systemu ubezpieczeniowego.

W ostatnich miesiącach asekuracja od bezrobocia

Ś. P.

GRZEGORZ ZIMNY

urzędnik Towarzystwa Grodzieckiego, członek P. Z. Z. P. P. i H. Oddział w Grodźcu, zmarł w Panu dnia 8 listopada 1923 r.

Cześć Jego pamięci!

wchodzi w nową fazę rozwojową. Fakt zakończenia bezrobocia w jednych państwach a złagodzenie kryzysu w innych, oraz konieczność ograniczenia wydatków państwowych, sprawiły że czynności ubezpieczeniowe przekazywane są oraz bardziej właściwym zakładom ubezpieczeniowym, podczas gdy interwencja państwa stale się zmniejsza Numer grudniowy Revue Internationale du Travail daje ciekawe szczegóły o rozwoju asekuracji od bezrobocia w ostatnich latach Materjały zawarte w tym artykule mają specjalne znaczenie dla Polski, gdzie jak wiadomo projekt ustawy o ubezpieczeniu od bezrobocia ma być w niedługim czasie ponownie wniesiony przez rząd do izb ustawodawczych.

Międzynarodowe Ustawodawstwo w sprawie ubezpieczeń

Listopadowy numer „Revue internationale du Travail", ogłasza nader ciekawy artykuł uczonego polskiego p. prof. Krzeczkowskiego z Warszawy.

Prof. Krzeczkowski porusza niezmiernie ważną sprawę rozwoju międzynarodowego ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych Autor stwierdza że ustawodawstwo, dotyczące ochrony pracy staje się w szybkiem tempie ustawodawstwem międzynarodowem, a to zapomocą konwencyj i umów międzynarodowych W przeciwstawieniu do tego nie uczyniono dotychczas nic, aby ustawom o ubezpieczeniach społecznych nadać charakter międzynarodowy Prof. Krzeczkowski przypuszcza, że tego rodzaju i stan rzeczy tłomaczyć należy przedewszystkiem ogromną różnolitością systemów ubezpieczeniowych, stosowanych w poszczególnych państwach Systemy te tworzą, według słów prof Krzeczkowskiego, obecnie w Europie istną mozajkę. W poszczególnych państwach asekuruje się pracowników od innych niebezpieczeństw i odszkodowania przyznawane pracownikom różnią się bardzo znacznie od siebie. Autor jest zdania, że racjonalna polityka ubezpieczeń społecznych, dążyć winna do ujednolicenia poszczególnych systemów asekuracyjnych, gdyż tylko ujednolicenie takie ułatwić może powstanie międzynarodowego ustawodawstwa i w tej dziedzinie wszelkie próby, dokonane dotychczas na tem polu dążyły w/g autora tylko do uzgadniania między sobą poszczególnych systemów ubezpieczeniowych. Prof. Krzeczkowski uważa, że nie można ograniczać się do tego, lecz, że należy dążyć do wprowadzenia nowego systemu ubezpieczeń społecznych, opartego na jednej jedynej zasadzie, a mianowicie na ubezpieczeniu od utraty zarobku bez względu na to, czem utrata jest spowodowana W ten sposób asekurowanoby nie od różnolitych powodów utraty zarobku, a więc od nieszczęśliwych wypadków przy pracy, od chorób, od starości, od bezrobocia itp., lecz tylko od skutku wywołanego przez wszystkie powyższe czynniki t.zn. od utraty normalnego zarobku.

Chociaż zrealizowanie idei autora natrafiłoby w praktyce na ogromne trudności to jednakże myśl uczonego polskiego powinna wzbudzić owocną dyskusję w tej sprawie.

Na pos 92 Sejmu w dniu 5 stycznia b r uchwalana została ustawa o obowiązkowem stosowaniu drożyźnianego, którą ze względu na jej ważność dla pracowników podajemy w całości wraz z uchwalonemi przez Sejmrezolucjami

USTAWA

o obowiązkowem stosowaniu wskaźnika zmian kosztów utrzymania do regulowania płac zarobkowych.

Art 1. We wszystkich zakładach pracy. wchodzących w zakres przemysłu, górnictwa, handlu (biurowości i wydawnictw perjodycznych), komunikacji i przewozu oraz w innych zakładach pracy, choćby na zysk nie obliczonych, a prowadzonych w sposób przemysłowy, niezależnie od tego, czy te zakłady pracy są własnością prywatną, czy państwową, czy też organów samorządowych, wysokość wszystkich płac zarobkowych winna być regulowana przez zastosowanie wskaźnika zmian kosztów utrzymania, określonego dla danego okresu przez komisję badania zmian kosztów utrzymania, powołane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 27 maja 1920 r. (Monitor Polski Nr. 149)

Przepisy ustawy niniejszej nie obowiązują w wypadkach, w których płaca zarobkowa, przerachowana na franki szwajcarskie według notowań urzędowych giełdy warszawskiej, przekroczyła wysokość płacy zarobkowej tej samej kategorji pracownika w miesiącu czerwcu 1914 r

Art 2 Wskaźnik zmian kosztów utrzymania, obliczony na podstawie porównania kosztów utrzymania w okresie badanym z kosztami utrzymania w okresie poprzedzającym ten okres winien być zastosowany do obliczenia przypadających za następny okres

badania płac zarobkowych, począwszy od następnego dnia po okresie badanym

Art. 3 Długość okresu dla którego ma być obliczany wskaźnik, a także zasady i sposób obliczania wskaźników ustalać będzie Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej po porozumieniu się z Mininistrani: Spraw Wewnętrznych o-raz Przemysłu i Handlu. Komisje, których notowania będą obowiązujące na danym obszarze, wskaże rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art 4 Wszelkie sposoby regulowania płac zarobkowych, korzystniejsze dla pracownika od sposobu, określonego w ustawie niniejszej, są dopuszczalne

Wszelkie indywidualne i zbiorowe umowy pracy, określające sposoby regulowania płac, mniej korzystne dla pracowników od sposobów, określonych w ustawie niniejszej, są nieważne w tej części, w której są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy

Art 5 W wyjątkowych wypadkach Ministrowi Pracy i Opieki społecznej przysługuje prawo zwalniania poszczególnych zakładów pracy od obowiązku stosowania wskaźnika na pewien czas określony po zasięgnięciu opinji stron zainteresowanych.

Stosowanie wskaźnika zmian kosztów utrzymania może być również czasowo uchylone przez Radę Ministrów w okresie stabilizacji marki polskiej, najwcześniej jednak do 2 dwóch tygodniach po ustaleniu się jej kursu w stosunku do franka szwajcarskiego według notowań giełdy wrszawskiej

Art. 6 Pracodawcy, na których ustawa niniejsza nakłada obowiązek stosowania wskaźnika zmian kosztów utrzymania do obliczania wysokości płac zarobkowych, obowiązani są pracownikom, przyjętym na to stanowisko do tej samej pracy jakie zajmowali i jaką wykonywali zwolnieni pracownicy, zapewnić stawki płac nie niższe od tych, które pobierają robotnicy tej samej kategorji i tych samych kwalifikacji, zatrudnieni przy takich samych robotach.

Art. 7. Pracodawcy, względnie zarządzający przedsiębiorstwami, winni przekroczenia przepisów art. 1 i 6 ustawy niniejszej, ulegną w drodze sądowej karze aresztu do jednego miesiąca lub grzywny od 100 miljonów mk. do 500 milj. marek.

Art. 8. Sądy, przy rozstrzyganiu spraw z postanowień ustawy niniejszej wynikłych, obowiązane są określać wysokość przysądzonej sumy przez właściwe komisje do dnia wydania wyroku

Art 9. Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Handlu i Przemysłu oraz Sprawiedliwości.

Art 10. Ustawa niniejsza obowiązuje na terytorjum całej Rrzeczypospolitej Polskiej od dnia ogłoszenia do dnia 31 grudnia 1924 r.

Ustawa niniejsza traci moc obowiązującą natychmiast po wprowadzeniu w obieg pieniężny stałej polskiej jednostki monetarnej, chociażby wprowadzenie tej stałej jednostki nastąpiło przed upływem terminu, wskazanego w ustępie 1mi niejszego artykułu.

REZOLUCJE:

1) „Sejm wzywa Rząd, by na wypadek, jeżeli wskaźnik zmiany kosztów utrzymania w dwuch najbliższych po sobie następujących okresach badania dosięgnie 50 %, ustalił długośc okresów badania na jeden tydzień kalendarzowy".

2) „Sejm wzywa Rząd, aby w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy o obowiązkowem stosowaniu wskaźnika zmian kosztów utrzymania do regulacji płac zarobkowych ustalił trzeci dzień jako termin wypłaty dodatków, spowodowanych wzrostem drożyzny, po ogłoszeniu wskaźnika drożyźnianego za ubiegły okres przez Komisję Statystyczną".

Z kroniki Zagłębia.

Inteligencja się ożywia

Od rozwoju, bujności życia umysłowego zależy los inteligencji pracującej a w szczególności w środowisku takiem jak Zagłębie Dąbrowskie. Brak tego życia, apatja, inteligencję deklasuje wyjaławia, społecznie całkowicie osłabia Życie umysłowe, ruch, tworzą atmosferę, w której rozwija się dopiero życie Związków Zawodowych i rozmaitych instytucji społecznych Dlatego też objawy tego życia nie mogą być nam obojętne.

Dotychczasowa sytuacja w Zagłębiu Dąbrowskiem, pod tym względem była więcej jak zła W ostatnich jednak miesiącach dzięki staraniom energiczniejszych jednostek udało się zrobić przełom i wytworzyć ruch umysłowy, który prawdopodobnie dalej będzie się już rozwijał Inicjatywa przyszła w porę i natrafiła na grunt odpowiedni

Przejawem tego jest powodzenie zorganizowanych przez nauczycielstwo szkół średnich głównie, pod kierownictwem dyr. Dobrowolskiego, Kursów dla Inteligencji oraz wystawy obrazów zamkniętej 28 grudnia 1923 r

Kursa dla Inteligencji dając na razie popularne wykłady z różnych dziedzin wiedzy w zakresie szkoły średniej, bardzo potrzebne w Zagłębiu, gdzie jest wielu pracowników przemysłowych zwłaszcza którzy musieli jąć się pracy zarobkowej bez dokończenia swego wykształcenia ogólnego, torują drogę Wolnej wszechnicy czy Uniwerstytetowi Ludowemu, pojętemu jako skarbnicy nauki obywatelskiej Uzupełnienie wiadomości a w wielu wypadkach przypomnienie wytwarza atmosferę, w której łatwiej znajdzie dla siebie pole twórcza praca popularyzacjna a może nawet całkowicie samodzielna tak w dziedzinie nauki tworzenia własnego światopoglądu, czy sztuki Nadzwyczajne powodzenie jakim się cieszą kursy, daje gwarancję, że praca podjęta na marne nie pójdzie a przeciwnie będzie się rozwijać i zdobywać coraz lepsze rezultaty.

Podobnie szczęśliwą myślą było zorganizowanie wystawy dając przegląd bardzo poważnego dorobku artystów malarzy pracujących w Zagłębiu. P.p Araszkiewicz Kwinta, Wrzesiński, Pawela, Rembertowski i inni to artyści nieprzeciętni, których prace są poważnym pomnożeniem naszego bogactwa artystycznego. Wprawdzie dziwić mógł całkowity brak motywów artystycznych z własnego otoczenia czy środowiska; dusza Zagłębia, podstawa jego wartości—**praca ludzka — wysiłek twórczy,** tak jakby nie przemówiły do artystów zaabsorbowanych całkowicie zagadnieniami kształtu i koloru. Spodziewać się jednak należy, że wrażliwe artystyczne dusze chłonąć będą wraz z dymem fabryk i kopalń bole i troski człowieka Zagłębia, rozszerzą zakres swoich zainterosowań i na-

stępna wystawa da nam już dzieła kompozycyjne.

Nie małą ku temu pomocą mogłoby być czasopismo literacko-artystyczne Mogłoby ono się podjąć dzieła wielkiego, szerzenia wśród dymu kopalń i hut, miłości piękna i kultury artystycznej Mogłoby stać się poważną placówką walki o światopogląd artystyczny właśnie w takim środowisku jak Zagłębie Rezultaty walki nie byłyby, sądzę, i dla sztuki wogóle obojętne

Może początkiem takiego pisma miała być wydana na otwarcie wystawy przez Tow Literacko-Artystyczne Jednodniówka Jeśli chodzi o stronę estetyczno ilustracyjną wydana poprawnie jednak daleko odbiega nawet od przeciętnych prac literackich tego rodzaju. Widać że pracowano zbyt dorywczo dopuszczając się niejednokrotnie grubego niedbalstwa językowego i w stylu. A jednak pismo literackie winno być od tego rodzaju uchybień wolne. Można prowadzić spór o kierunki, ale tak jak podstawą dobrej gry aktora jest mowa tak podstawą wszelkiej literatury jest dobry styl i zgoda z gramatyką Rusycyzny „na dniach" i t p, są niedbalstwem, które moccno wartość literacką Jednodniówki osłabia. Możnaby wytykać rozmaite uchybienia jednak ponad wszystkiem góruje zasługa że znalazła się gromada ludzi, która postanowiła życie kulturalne w Zagłębiu wznowić, obudzić zainteresowanie artystyczne i dać niezbędny pokarm dla białego murzyna, pracownika przedsiębiorstw Zagłębia.

Jednodniówka ujawnia w dziedz nie literackiej kilka talentów, które w odpowiednich warunkach niewątpliwie więcej i lepiej tworzyćby mogły Inicjatywa godna poparcia przedewszystkiem przez zorganizowanych pracowników umysłowych

Kiedy mowa o życiu kulturalnem Zagłębia nie można nie wspomnieć o teatrze Poważny dobór repertuaru daje przedewszystkiem obraz tego czem żyją wielkie sceny Polski Dobór talentów pozwala na realizowanie na scenie każdej inicjatywy, przedstawienia arcydzieł współczesnego dramatu Podkreślić należy, że współpraca Komisji Teatralnej z dyrekcją daje dobre rezultaty

Wszystkie te objawy stwierdzają, że Zagłębie jest terenem, na którym kultura estetyczno-literacka rozwijać się może i trzeba ażeby się rozwijała I rozwinie się i niejeden jasny promień słońca i radości sprowadzi na smutne dusze pracowników, jeżeli tylko znajdzie się więcej takich, którzy zechcą chcieć

(r)

Dział Informacyjno-Sprawozdawczy.

Z Rady Zjazdu.

Protokół

zebrania Przedstawicieli Rady Zjazdu z przedstawicielami Związku pracowników, odbytego w dniu 3im listopada r. 1923-go w Biurze Rady Zjazdu.

Obecni na zebraniu p. p. Stanisław Gadomski, Piotr Markiewicz, Stanisław Pękosławski, Stanisław Zieliński, W. Grunwald, E. Berger, A. Galot, M. Łaszczyński, A. Ornowski, K. Ochorowicz.

Przewodniczył na zebraniu p. Stanisław Gadomski.

Rozważano sprawy następujące:

1. Płace pracowników w miesiącu październiku r. 1923-go.

Związek zażądał przyznania pracownikom podwyżki 188%-ej w stosunku do płac wrześniowych, jako całkowitego pokrycia wzrostu drożyzny w październiku r. b., ustalonej przez miejscową państwową Komisję Statyczną.

Przedstawiciele Rady Zjazdu oświadczyli, iż poza ustaloną dla pracowników przez Radę Zjazdu podwyżkę 144%-ą iść dalej w zaofiarowaniu nie mogą, lecz zaznaczyli, iż życzenie Związku przedstawią Radzie Zjazdu na najbliższem zebraniu.

2. Dopłaty do Kas przezorności.

W związku z przyznaniem pracownikom podwyżki 144%-ej na miesiąc październik w stosunku do płac wrześniowych r. b. ustalono sumę 38,000,000 marek, jako najwyższą płacę pracownika w miesiącu październiku, od której będą mu czynione potrącenia do Kasy przezorności oraz dopłaty ze ze strrny Towarzystw; zaznaczono jednocześnie, że ostateczne postanowienie w sprawie rzeczonych dopłat ze strony Towarzystw zależnem jest od stanowiska w tym względzie ich Rad Nadzorczych (o ile przewidziane jest to w statucie danej Kasy).

3. Zaliczka pracowników.

Związek prosił o wypłacenie pracownikom w połowie każdego miesiąca zaliczki w wysokości 70% przypuszczalnych płac w danym miesiącu oraz o nieopóźnianie terminu tych wypłat.

Przyjęto, że sprawę rzeczonych zaliczek rozpatrzy Rada Zjazdu na najbliższem zebraniu.

4. Praca i płaca rachmistrzów.

Związek prosił o zwolnienie rachmistrzów od pracy w godzinach nadliczbowych, a o ile zajdzie potrzeba pracy poza godzinami służbowemi, zaliczanie zapłaty za ten czas stosownie do brzmienia odnośnej ustawy państwowej, o zmniejszenie ilości rubryk do wypełniania w listach płacy do liczby rubryk najniezbędniejszych, o wprowadzenie tysiąca marek, jako jednostki przy wciąganiu do wykazów poszczególnych sum zarobkowych i potrąceniowych, o określenie najwyższej liczby robotników, których powinien obliczyć dany rachmistrz na 250 osób, o przyrównanie rachmistrzów pod wzgledem płac z pracownikami w innych wydziałach, np. w wydziale buchalterji oraz o nieprzyjmowanie na rachmistrzów osób, nie posiadających kwalifikacji szkolnych.

Przedstawiciele Rady Zjazdu oświadczyli, iż sądzą, że sprawa pracy rachmistrzów nie będzie mogła być załatwioną jednolicie na wszystkich kopalniach ze względu na różnorodność systemów

prowadzenia wykazów, a nawet ze względu na różnorodność zakresu pracy wydziałów rachuby, nadmienili przytem, iż zarządy kopalń będą starały się, o ile warunki miejscowe na to pozwolą, przyczynić się chociaż w pewnym stopniu do życzeń Związku; sprawy płac rachmistrzów, zaznaczyli przedstawiciele Rady Zjazdu, będą rozważone przy ogólnem rozważeniu płac pracowników.

5. Sprawy dozorców.

W sprawie zaliczenia ogółu dozorców do kategorji pracowników umysłowych i przyznania im miesięcznych urlopów płatnych przedstawiciele Rady Zjazdu zajęli stanowisko odmowne.

Związek zaznaczył, iż do sprawy zaliczenia ogółu dozorców do kategorji pracowników, uprawnionych z korzystania z urlopu miesięcznego, powróci po ponownem dokładnem w tym względzie rozpatrzeniu się, zaproponował natomiast wzięcie narazie pod uwagę dozorców etatowych, którzy w razie potrzeby mogą zastąpić i zastępują sztygarów.

6. Opłaty szkolne za dzieci pracowników.

Wobec ciągłego obniżenia się wartości marki polskiej, Związek prosił o możliwie natychmiastowy, po przedstawieniu odnośnych pokwitowań szkolnych, zwrot pracownikom kosztów nauki dzieci, jakie przewidziane są w umowie.

Ponadto Związek skarżył się iż Towarzystwo Łagisza nie wypłaca tantiem odnośnym pracownikom w czasie ich urlopu, co jest niezgodne z treścią ustawy państwowej, że Towarzystwo Hrabia Renard, regulując płace, nie uwzględnia odpowiednio jednej z tantiem miesięcznych (tantjema ta wyniosła np. w miesiącu sierpniu r. b. najwyżej 9000 mk.), że niektóre kopalnie przyznają pracownikom samotnym zaledwie 15 do 17 korcy węgla rocznie, która to ilość jest bezwzględnie niedostateczną, że daje się odczuwać na nietórych kopalniach brak umywalni i przebieralń dla dozorców i że kopalnie te nie starają się o usunięcie tych braków, co jest jednak przewidziane w umowie zasadniczej;

Związek prosi również Radę Zjazdu o użycie wpływu w celu założenia Kas przezorności przy tych kopalniach, które ich jeszcze nie posiadają (np. Towarzystwo Łagisza, kop. Orjon).

Przedstawiciele Rady Zjazdu zaznaczyli, iż powyższe sprawy podadzą Radzie Zjazdu do wiadomości.

Przypomnienie.

1) Przypominamy Sz Kolegom okólnik № 11, w którym polecaliśmy wybór we wszystkich przedsiębiorstwach i fabrykach **mężów zaufania**, którzyby byli stałym łącznikiem między ogółem pracowników członków P. Z. Z P. P. i H. a Zarządem. Niestety koledzy w b. wielu fabrykach polecenia naszego nie wypełnili. Prosimy o jak najszybsze dokonanie wyborów i podanie nam rezultatów do wiadomości.

2) W tymże samym okólniku zwracaliśmy się do kolegów o dokładne podanie nam na czyje ręce przesyłać korespondencję w sprawach związkowych oraz „Związkowca Polskiego; prosiliśmy również o informacje" czy „Związkowiec" dochodzi do rąk Sz. Kolegów regularnie ew. z jakimi opóźnieniami W tytule zawsze jest podana dokładnie data wydania, można więc obliczyć ile dni upływa od daty wydania do dnia otrzymania). Niestety i na to nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi Musimy więc przypuszczać że „Związkowiec" dochodzi do rąk Sz Kolegów jak najakuratniej.

3) Ze względu na blizki termin Nadzw. Walnego Zgromadzenia prosimy o rychłe wypełnienie poleceń okólnika 1/24 r.

4) Ze względu na gwałtowną dewaluację pieniądza Sz Kol Poborców prosimy o niezatrzymywanie u siebie zebranych składek i należności dłużej jak 5 dni.

Z Zawiercia.

(korespondecja)

Czytając korespondencję z zycia członków Zawierckiego Oddziału, trudno powstrzymać się od wyrażenia swego ubolewania, za tak małe zrozumienie potrzeb organizacyjnych miejscowych pracowników umysłowych.

Oddział, który w pierwszych chwilach rozwoju Związku liczył zgórą 360 członków, dziś nie może doliczyć się nawet ich połowy Źle to doprawdy świadczy o tych, którzy dla jakichkolwiek przyczyn opuścili szeregi swych kolegów i pozostawili ich, by ci swą pracą i swemi oszczędnościami wywalczali dla nich znośniejsze jutro,

Wprawdzie w korespondencji wspomniane są przyczyny, ależ jakie one śmieszne i kompromitujące dezerterów. Gdy jednym przeszkadzać miała zbyt ugodowa działalność Zarządu, a drugim wydawała się ona za zbyt radykalną — czyż nie lepiej uczyniliby ci panowie, wchodząc w skład Zarządu, a oddawszy się z poświęceniem pracy związkowej udowodniliby pozostałym, że głoszone przez nich zasady dadzą się jednak zrealizować.

Niestety, nasi oponenci i malkotenci wolą pozostawać zdala, krytykować najszlachetniejsze poczynania i utrudniać pracę chętnym.

Należy wiec pytać dla czyjego dobra prowadzą oni tę popsujską robotę, a to pewne, że nie dla dobra zubożałej inteligencji.

Również zbyt egoistycznym nazwać można czyn tych b. członków Oddziału, którzy w naszym Związku chcieli widzieć obrońcę tylko ich materjalnych korzyści, a widząc że Związek ma daleko szersze zadania, wypisali się z niego, przechodząc do zrzeszeń robotniczych.

Panowie pytam Was, czy człowiek tylko chlebem żyć winien? Zdaje się, że prócz tego codziennego kawałka chleba intelegentnemu człowiekowi potrzeba jeszcze strawy duchowej, a tę łatwiej znaleść może w urzędniczej organizacji, jak w innej nawet pokrewnej duchem zawodowym.

Śmiem twierdzić, ze gdyby dziś któremukolwiek z nich zaproponowano intratniejszą posadę, z całym spokojem porzuciłby tę nową organizację, bo w sercach ich brak poczucia koleżeńskiej solidarności, a tylko tkwi stary zaśniedziały egoizm.

Na szczęście są to poszczególne dorbne wypadki, olbrzymia część pracowników umysłowych kroczy

zdrowszemi drogami; od tych więc wymagamy wytrwałej pracy nie tylko nad utrwaleniem zdrowych podstaw egzystencji Związku, ale i niesienia kaganńca oświaty wpośród tych, którzy dziś nie doceniają ważności Zrzeszeń inteligencji.

Znani mi są członkowie Zarządu Oddziału, ich praca, spokój i równowaga godne są szacunku i największego uznania, nie pozwólmy więc uginać się im pod ciężarem pracy a spieszmy im z wydatną pomocą.

Ostatnio, w dniu 22 grudnia z ich inicjatywy, urządzono w lokalu Oddziału tradycyjny opłatek. Na miłą tę uroczystość zaproszono członków, którzy dość licznie na oznaczoną godzinę zgromadzili się.

Kol. Levitoux, prezes Oddziału, łamiąc się opłatkiem z obecnymi, życzył im wytrwania w pracy społecznej i powodzenia w życiu domowem. Na uroczystość tę przybył, goszczący chwilowo u kol. wice-prezesa Rzepkiewicz a kol. Grunwald, prezes Zarządu Związku, który w swych serdecznych słowach złożył życzenia Świąt Wesołych członkom Zarządu i wszystkim kolegom Oddziału Kol. Rzepkiewicz wspomniał o chętnej i wytrwałej pracy kol. Grunwalda, któremu zebrani urządzili miłą owację. Następnie przemawiali kolejno pozostali członkowie, wspominając zabiegi kolegów z Zarządu, prosząc ich o wyrozumienie i niezrażanie się w pracy, przyrzekając im jednocześnie ze swej strony daleko idącą pomoc, by rozpoczęte dzieło, uwieńczone zostało pomyślnymi rezultatami.

Po wymianie wspólnych życzeń i myśli, i po spędzeniu paru godzin w tak sympatycznym, koleżeńskim gronie rozchodzono się do domów w tem przeświadczeniu, że urządzanie podobnych uroczystości najlepiej świadczy o potrzebie egzystencji zrzeszeń inteligencji.

Związkowiec.

Na Fundusz Rezerw Związkowych

Kochan Ignacy 100 000.

Z kopalni „Czeladź".

Bogdański Władysław 75 000, Bogusławski Aleksander 75 000, Bojarski Jan 75 000, Kowalski Zygmunt 75 000, Kwiatkowski Władysław 75 000, Krajewski Konstanty 75 000, Lesiecki Franciszek 75 000, Tyblewski Ignacy 75 000, Turkowski Władysław 75 000, Wrzesiński Czesław 75 000.

Wpłacili koledzy po marek: Rychłowski Karol 50 000, Ornowski Antoni 100 000, Bugaj Franciszek 100 000, Evert Wł. Ludwik 167 500, Kochan Ignacy 100 000.

Kopalnia Mortimer oddział w Dąbrowie.

Chełmicki W. 45 000, Bielski 40 000.

Kop. Wańczyków oddz. Dąbrowa

Banarski Ireneusz 69 000, Uniejewski 42 000, Sapiński Witold 34 000, Deja Jan 32 000, Gdesz Euge- 32 000, Kuc Franciszek 68 000, Wyderko Józef 53 000, Madej Władysław 61 000.

Huta „Konstanty" oddział Dąbrowa.

Bluszcz Antoni 50 000.

Kopalnia „Koszelew". Oddział Dąbrowa

Janiszowski Stanisław 40 000, Waś Bolesław 40 000, Banasik Aleksander 80 000, Gajewiczówna Matylda 60 000, Sałata Stanisław 50 000.

T-wo Franc.-Włoskie Oddz. Dąbrowa.

Czerny Zygmunt 30 000, Jachimczyk Jan 60 000, Stechman Henryk 50 000, Szostak Andrzej 50 000, Sułkowski Edward 30 000, Ostaszewski Stanisław 35 000, Scisłowski Jan 80 000, Sikorski Stanisław 35000,

Oddział w Grodźcu.

Abramicki Ireneusz 53 000, Barański Stefan 30 000, Błanko Jan 39 000, Baran Karol 50000, Bochenek Grzegórz 48 000, Brajt Łukasz 55 000, Banasik Teofil 40 000, Biskupski Stanisław 80 000, Brzozowski Bronisław 50 000, Borkowski Gustaw 40 000, Bednarski Franciszek 50 000 Borysowicz Stefan 80 000, Berger Edward 50 000, Czuryłło Feliks 50 000, Cebo Stanisław 25 000, Czarkowski Jan 48 000, Dobocz Franciszek 51 000, Flak Jan 52 000, Fijałkowski Leon 37 000, Gołąb Józef 28 000, Gregorczyk Stanisław 48 000, Gajewski Antoni 50 000, Gawroński Piotr 50 000, Hiller Władysław 40 000, Chlebowski Zygmunt 40 000 Chłądzyński Antoni 38 000, Jasiński Tadeusz 50 000, Jaskuła Fulgenicjusz 40000, Kazanecki Czesław 40 000, Kazibutowski Stanisław 50 000, Kiełb Antoni 50 000, Kowalczyk Piotr 60 000, Kunowski Franciszek 60 000, Kocot Bolesław 30 000, Kąkolewski Włodzimierz 25000, Krotochwil Stanisław 21 000, Kubicz Paweł 51 000, Kruszcz Jakób 49 000, Kasprzyk Józef 51 000, Kalinowski Teodor 47 000, Katolik Ignacy 50 000, Kubica Stanisław 49 000 Kosiec Franciszek 30 000, Legomski Antoni 52 000, Legomski Franciszek 48 000, Łoboda Józef 28 000, Lipa Józef 50 000, Łodziński Wacław 50 000, Miller Jan 40 000, Mrozik Juljan 75 000 Mazurkiewicz Bolesław 50 000, Mazurkiewi z Konrad 50 000, Mrożek Wiktor 50 000, Myśliborski Władysław 50 000, Marzec Stynisław 35 000, Mioduszewski Czesław 90 000, Mrożek Rudolf 28 000, Magner Stanisław 54 000, Miklas Tomasz 40 000, Nowak Jan 52 000, Ostrowski Jan 90 000, Paneczko Jan 40 000, Podmagórski Ludwik 50 000, Pilarski Mieczysław 36 000, Pichnor Teofil 25 000, Pyzalski Alfons 58 000, Pasteczko Czesław 50 000, Przemyski Rudolf 46 000, Papież Juljan 44 000, Pietreniek Antoni 35 000, Pawlica Jan 60 000, Roczniak Paweł 70 000, Regulski Wincenty (ojciec) 41 000, Regulski Wincenty (syn) 24 000, Rok Antoni 44 000, Rabuz Władysław 25 000, Słomczyński Zygmut 31 000, Stachurski Władysław 24 000, Siwy Jan 30 000, Smółka Bolesław 58 000, Stelmaszewski Konstanty 47 000, Sitko Ludwik 45 000, Sienkan Aleksander 38 000, Szwabski Paweł 45 000, Słomiany Władysław 42 000, Szkulik Władysław 40 000 Szmuniewski Marjan 40 000, Sobolewki Henryk 50 000, Szczągiel Stanisław 40 000, Szmidt Rudolf 60 000, Spyrzyński Konrad 50 000, Tomala Kacper 40 000, Tekiel Apolinary 36 000 Wierzbicki Władysław 40 000, Wójcik Mieczysław 42 000, Wróbel Szymon 51 000, Wieczorek Władysław 48 000, Wiatrek Wilhelm 39 000, Wieczorek Tadeusz 38 000, Wojniak Józef 50 000, Zienterska Michalina 20 000, Zagórny Roman 45 000, Zarychta Wojciech 40 000, Zarzycki Marjan 55 000 Zimny Grzegórz 40000, Ziembiński Wincenty 40 000, Zaręba Stanisław 75 000, Zieliński Wiktor 80 000, Żółciak Piotr 50 000.

Kopalnia galmanu „Bolesław". Oddz. Dąbrowa.

Budzyński Stanisław 80 000, Babczyk Antoni 50 000, Babczyk Władysław 46 000, Bętkowski Tdofil 53 000, Ćwiel Józef 50 000, Holland Henryk 44 000, Iwaszkiewicz Ryszard 100 000, Kordaszewski Józef 56 000, Lorek Stanisław 73 000, Lorek Stanisław jun. 40 000, Łaskawiec Antoni 52 000, Łaskawiec Szymon 48 000, Łaskawiec Stanisław 47 000, Michniewski Feliks 48 000, Prażnowski Czesław 40 000, Probierz Władysław 48 000, Piaskowski Dyonizy 52 000, Rzadkowski Jan 73 000, Stanek Teofil 58 000, Sadowski Józef 46 000, Tarchalski Jan 56 000.

Kopalnia „Reden" Oddz. Dąbrowa.

Biskupek Jan 150 000, Kowalski Władysław 20 000, Porada Stanisław 30 000, Sołtysik Konrad 20 000. Kotala Antoni 30 000, Otto Konstanty 20 000, Fujarski Florjan 30 000, Wątrobiński Stanisław 20 000 Samek Mikołaj 20 000, Grzesikowski Bolesław 30 000,

T-wo Francusko-Włoskie oddział Dąbrowa

Buczyński Marceli 60 000, Czerneda Ludwik 61 000, Grzyszka Karol 62 000. Gorzkowski Jan 59 000, Kopeć Ludwik 59 000, Halinowski Aleksander 64 000, Otto Maksymiljan 31 000, Sitko Ignacy 61 000, Strzemiński Jan 69 000, Szafruga Sylwester 68 000, Wieśniak Andrzej 54 000, Żurek Bronisław 50 000.

Kopalnia „Ulisses" oddział Dąbrowa

Banaszkiewicz Henryk mkp. 60 000, Bonecki Jan 50 000, Cebo Antoni 50 0000, Cebo Józef Stanisław 50 000, Czarnecki Władysław 90 000, Czerniak Franciszek 50 000, Gronkiewiczowa Anna 50 000, Helman Ignacy 70 000, Jurczyński Antoni 76 000, Kaczmarzyk Piotr 50 000, Kajda Piotr 30 000, Kramarczyk Tomasz 100 000, Lange Marjan 50 000, Lorek Józef 80 000, Łaskawiec Władysław 100 000, Mrożek Jan 50 000, Najmrocki Stanisław 50 000, Ossowski Leon 100 000, Paszyńska Konstancja 70 000, Probierz Stanisław 40 000, Probierz Władysław 55 000, Rusek Tadeusz 180 000, Sadowski Władysław 50 000, Sokołowski, Stanisław 95 000, Sokołowski Władysław 50 000, Staroń Andrżej 74 000, Szlęzak Józef 50 000, Waśniewski Józef 190 000, Wilczyński Józef 50 000, Żurek Jan 50 000.

Huta Bąnkowa oddział Dąbrowa.

Bałdys Władysław 50 000, Bałdys Jan 30 000, Wnorowski Ignacy 36 000, Kalinski Leon 50 000, Bajarski Tomasz 50 000, Szmidt Jan 50 000, Bitner Juljan 30 000, Piontek Antoni 50 000, Pilniakowski Edward 30 000, Bronne Tomasz. 30 000, Jaworski Szczepan 30 000, Szostak Karol 30 000, Rożanski Stanisław 30 000, Sobanski Feliks 50 000, Madrat Bernard 50 000, Gemborek Aureljusz 80 000 Borowiecki Maksymiljan 50 000, Gabryś Franciszek 50 000, Szymczyk Fr. 30 000.

Na rodziny ofiar katastrofy na kopalni „Reden".

Oddział w Grodźcu 6 685 000, oddział w Dąbrowie 1 010 000.

Na budowę domu własnego

Ofiarowali swoje Bezterminowe Pożyczki Wewnętrzne Kol Kol.: Piecha Józef 500, Karkosik Stanisław 1000, Wójcik Wincenty 500 Bugaj Franciszek 250, Będkowski Teodor 1000, Krawczyk Juljan 1000, Urbański Ignacy 500, Polakiewicz Dominik 500, Maziarski Karol 250, Wyderka Marjan 250, Szeligowska Irena 250, Nawrocki Juljan 250, Szymankiewicz Wacław 250. Kocot Józef 500, Lekszycki Stanisław 250, Gilda Władysław 250. Maciążek Jan 500, Piaskowski 250, Serafin Józef 250, Kołodziej Jan 500, Biskup Henryk 250, Byszewski Stanisław 250

Na sztandar Związku.

Członkowie Koła Dąbrowskiego (kop „Wańczyków" w Józefowie, złożyli po mkp Sapiński Witold 500 000, Uniejewski Leon 500 000, Banarski Ireneusz 500 000, Deja Jan 100 000.

Zebrano w roku 1920, 1921 i 1922 Mrk. 57 545.

Na apel Zarządu wpłacili, ogłoszeni w Nr 59 Związkowca 10 600 000.

Obecnie wpłacili: Zebrane przez kol. Grunwalda 7 500 000, kol kol. z Flory Banasik P. 1 000 000, Zych J. 1 000 000, Cieślak Fr. 1 000 000, Iwanow B. 1 000 000, Rejniak W 500 000, Derka W. 500 000, Gorgoń St. 500 000, Osetowski St. 500 000, Kramarz Win- 500 000, Ćwierczakiewicz A. 1 000 000, Skulich J (syn) 1 000 000, Stalmach R. 1 000 000, Bargieł J 1 000 000, Praski M. 1 000 000, Nowaczyk J. 1 000 000, Rachwalski J. 1 000 000, Orkisz H 1 000 000, Konieczny F. 1 000 000, Kościuczuk J. 1 000 000, Santarjusz G. 1 000 000.

Bugaj Franciszek 600 000, Dantoń Ewaryst 250 000, oddział Dąbrowa 26 600 000, grupa T-wa Sosnowieckiego 10 350 000.

Na Fundusz Zapomogowy w wieczór Wigilijny urzędnicy firmy „H Dietel w Sosnowcu złożyli do dyspozycji Zarządu Związku:

Pp. L Martin 1 miljon, O. Thiel 1 miljon, J Langner 1 500 tys., E Martin 1 miljon, K. Władin 1 miljon, Wł Gucze 2 500 tysięcy, J. Dąbrowski 1 miljon, St Daszyński 1 miljon, S. Nowacki 1 miljon, A Szeligowski 2 miljony, Malinowski 2 miljony, J. Landau 2 miljony, Malinowski 2 miljony, E. Lange 2 miljony, K. Terski 1 milon, J. Pytles 1 miljon, Sincewicz 1 miljon, Refler 1 miljon, Bujnowski 1 miljon, Paciej 1 miljon, Lassek 1 miljou, Majerówna 1 miljon, Cichoniówna 1 miljon, Foik Leonard 2 miljony.

OGŁOSZENIE.

Ze względu na rozszerzony zakres i teren prac Związku Zarząd ogłasza konkurs na stanowisko zastępcy Sekretarza Jeneralnego w Sosnowcu.

Wymagane wykształcenie wyższe lub conajmniej średnie, zdolności w pracach organizacyjno-społecznych.

Of rty wraz z podaniem warunków prosimy nadsyłać do Jeneralnego Sekretarjatu: Sosnowiec, Warszawska 22 d. 5.

STATUT*)

Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych.

I. Cel.

§ 1.

Polski Związek Zawodowy Pracowników Przemysłowych i Handlowych dąży do zjednoczenia pracowników biurowych, technicznych i handlowych w celu obrony interesów prawnych i społeczno-ekonomicznych, niesienia wzajemnej pomocy materjalnej i zawodowej, podniesienia wykształcenia ogólnego i zawodowego, oraz rozwoju życia towarzyskiego w gronie swych członków.

§ 2.

Teren działalności Związku obejmuje Rzeczpospolitą Polską. Siedzibą Związku jest Sosnowiec.

§ 3.

Związek korzysta ze wszelkich praw osoby prawnej, posiada majątek ruchomy i nieruchomy, dokonywa operacji hipotecznych i zawiera wszelkie umowy. Związkowi przysługuje prawo zakładania na mocy niniejszego statutu Oddziałów i Grup we wszystkich miastach, osadach i wsiach Rzeczypospolitej.

§ 4.

Związek używa pieczęci z napisem: „Polski Związek Zawodowy Pracowników Przemysłowych i Handlowych“ i taką nosi nazwę.

§ 5.

W celu spełnienia swych zadań Związek:

a) Utrzymuje Biuro Pośrednictwa Pracy.
b) Udziela swym członkom pożyczek i zapomóg.
c) Organizuje dla członków pomoc lekarską.
d) Zapewnia swoim członkom na przystępnych warunkach pomoc prawną w sprawach sądowych.
e) Dąży do budowy tanich mieszkań i urządzania kolonji letnich, sanatorjów, schronisk dla członków niezdolnych do pracy i t. p.
f) Zakłada sklepy i kooperatywy.
g) Zakłada Kasy Wzajemnych Ubezpieczeń, emerytalne, chorych, pogrzebowe, pożyczkowo-oszczędnościowe, na przypadek utraty posady stypendjalne i t. p.
h) Pośredniczy we wszystkich kwestjach spornych pomiędzy pracobiorcami i członkami Związku.
i) Utrzymuje bibljotekę i czytelnię, urządza odczyty i pogadanki, popiera i wydaje pisma zawodowe, zakłada kursa specjalne, szkoły zawodowe, ogłasza konkursy, organizuje zjazdy pracowników przemysłowych i handlowych, urządza wycieczki po kraju i zagranicę w celach zawodowych.
j) dąży do rozwoju życia towarzyskiego i klubowego w gronie swych członków i w tym celu urządza zabawy, koncerty i przedstawienia amatorskie, posiada własną orkiestrę, chór śpiewaczy, kółko dramatyczne, kursa gimnastyczne i fechtunku i t. p, posiada lokal klubowy i bufet.

Pozatem Związek ma prawo powoływania do życia wszelkich instytucji samopomocy, oświatowych i kulturalnych, stosownie do uznania Walnego Zgromadzenia i według regulaminów opracowanych dla każdej poszczególnej instytucji.

II. Skład Związku.

Związek składa się z członków honorowych i rzeczywistych. Członkami rzeczywistymi mogą być osoby bez różnicy płci, pracownicy biurowi, techniczni i handlowi, towarzystw, instytucji i przedsiębiorstw prywatnych, (a nie młodsi, niż 18 lat), narodowości polskiej z mowy, kultury i uczuć.

Członkami Związku nie mogą być dyrektorowie, lub ich zastępcy.

§ 7.

Osoby cieszące się wyjątkowym poważaniem lub które oddały Związkowi i społeczeństwu duże usługi mogą być mianowane przez Walne Zgromadzenie członkami honorowymi.

Członkowie honorowi wolni są od opłaty członkowskiej.

Członkowie honorowi o ile odpowiadają warunkom wymaganym od członków rzeczywistych, korzystają ze wszystkich praw członków rzeczywistych, nie mając ich obowiązków.

§ 8.

Osoby pragnące się zapisać do Związku winny złożyć odpowiednią deklarację podpisaną przez dwóch członków wprowadzających. O przyjęciu ich na członków decyduje Zarząd Oddziału i Zarząd Związku.

§ 9.

Osoba nieprzyjęta w poczet członków Związku nie może zgłosić swej ponownej kandydatury przed upływem roku.

III. Prawa i obowiązki członków Związku.

§ 10.

Członkom Związku przysługuje prawo: korzystania z urządzeń będących własnością Związku jak bibljoteki, czytelni oraz ze wszystkich organizacji i instytucji, znajdujących się przy Związku, uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu według art. 25 i 30 niniejszego statutu bez prawa głosowania. Przedstawiania Walnemu Zgromadzeniu i Zarządowi wniosków, dotyczących działalności Związku.

§ 11.

Kandydaci na członków przy złożeniu deklaracji o przyjęcie do Związku wpłacają wpisowe ustalone przez Walne Zgromadzenie i obowiązują się płacić stałą roczną opłatę członkowską w wyso-

*) Statut niniejszy jest projektem statutu połączonych organizacji pracowniczych. Po przyjęciu go przez Walne Zgromadzenie stanie się formalnie obowjązującym. Podajemy go tu w całości głównie dla zaznajomienia się z nim ogółu Kolegów z Małopolski.

kości uchwalonej przez Walne Zgromadzenie, w terminach określonych przez Zarząd.

Walnemu Zgromadzeniu przysługuje prawo zwiększenia wpisowego i stałej opłaty członkowskiej.

§ 12,

Opłaty wpłacone do Związku nie ulegną zwrotowi.

§ 13.

Członek który z powodów nieusprawiedliwionych, nie płacił składki członkowskiej w przeciągu kwartału zostaje wykreślony z listy członków przez Zarząd Związku; przy ponownym zaś zapisywaniu uważany jest za nowowstępującego.

§ 14

O zawieszaniu członka Związku w prawach z powodu czynu niehonorowego lub wskutek działania na szkodę Związku decyduje Zarząd Związku. Zawieszonemu przysługuje prawo odwołania się do najbliższego Walnego Zgromadzenia. Walne Zgromadzenie obowiązane jest na żądanie zawieszonego wysłuchać wyjaśnień przedstawionych celem usprawiedliwienia i zadecydować ostatecznie o wykreśleniu członka ze Związku.

§ 15.

Osoby nie należące do Związku mogą uczęszczać na urządzone odczyty, zabawy i przedstawienia tylko z rekomendacji członka, który zapisuje wprowadzonego do księgi i za nich odpowiada Opłatę za wejście określa Zarząd.

§ 16.

Każdy członek zobowiązany jest stosować się. do niniejszego statutu, prawnych uchwał Walnego Zgromadzenia, oraz regulaminów, jak również popierać cele Związku.

IV. Zarząd Interesami Związku.

§ 17.

Sprawami Związku zawiaduje: Walne Zgromadzenie, Zarząd, i Komisja Rewizyjna.

1. Walne Zgromadzenie.

§ 18.

Walne Zgromadzenie Zwyczajne i Nadzwyczajne zwołuje Zarząd.

§ 19

Walne Zgromadzenie Zwyczajne zwołuje się corocznie najpóźniej w kwietniu celem rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdań i bilansu za rok ubiegły, ustalenia budżetu wydatków, jak również w celach wyboru członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Na Zgromadzeniach tych rozpatrywane i decydowane są wszelkie inne sprawy, wniesione przez Zarząd.

§ 20.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje w wypadkach niecierpiących zwłoki Zarząd. Niezależnie do decyzji Zarządu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia mogą być zwoływane na skutek piśmiennego żądania Komisji Rewizyjnej, lub na żądanie przynajmniej 60 członków Związku. Zgromadzenia takie winny być zwołane najpóźniej w ciągu 4-ch tygodni od złożenia Zarządowi o nie podania.

Ilość członków mających prawo zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia może być zwiększona lub zmniejszona na mocy postanowienia Walnego Zgromadzenia.

§ 21.

Uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają prostą większością głosów, z wyjątkiem uchwał dotyczących wyboru członków honorowych, zmiany statutu, rozwiązania i likwidacji Związku i wykreślenia członków, do których wymaganą jest większość 2/3 głosów obecnych na Zgromadzeniu delegatów z zastrzeżeniem § 25.

§ 22.

O terminie Walnego Zgromadzenia z podaniem porządku dziennego obrad Zarząd zawiadamia Oddziały na 14 dni naprzód przez ogłoszenie w organie Związku, lub listownie.

§ 23.

Każdy z członków delegatów, obecnych na Zgromadzeniu może mieć tylko jeden głos. Głosy z upoważnienia nie są dopuszczalne.

§ 24.

Walne Zgromadzenie jest najwyższą władzą Związku i kompetencji jego podlega:

1) przyjęcie rachunków i zatwierdzenie sprawozdania za rok ubiegły, oraz preliminarze dochodów i wydatków za rok następny.
2) rozporządzenie majątkiem Związku,
3) rozpatrywanie i decydowanie wszelkich wniosków Zarządu i członków Związku.

   Uwaga. Wnioski podpisane chociażby przez jednego członka winny być złożone Zarządowi, który obowiązany jest przedstawić je na Walnem Zgromadzeniu.

4) powołanie do życia wszelkich instytucji samopomocy, oświatowych i kulturalnych i zatwierdzenie dla nich regulaminów i instrukcji,
5) otwieranie oddziałów Związku i wydawanie dla nich instrukcji,
6) zmiany statutu,
7) wykreślenie członków Związku,
8) wybór członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej,
9) rozwiązanie i likwidacja Związku.

§ 25.

Walne Zgromadzenie Związku (Zwyczajne i Nadzwyczajne) składa się z Delegatów Oddziałów wybieranych na dorocznych Zgromadzeniach Oddziałów, zwoływanych nie później, jak w miesiącu marcu.

Delegaci mogą otrzymać od wyborców instrukcje; instrukcje te jednak nie mają charakteru wiążącego.

Delegaci poszczególnych Oddziałów, wybrani na Walne Zgromadzenie reprezentują nie Oddziały a Związek.

Delegaci wybierani są po 1-ym na każdych 30-tu członków, przyczem niepełna 30-tka liczy się za pełną, jeżeli zawiera nie mniej, jak 10-ciu członków.

§ 26.

Zarządy Oddziałów przesyłają Zarządowi Związku zaraz po wyborze delegatów przez Walne Zgromadzenie członków protokóły Zgromadzeń, z wyszczególnieniem imion, nazwisk i miejsc zamieszkania delegatów.

Na delegata może być wybrany tylko członek danego Oddziału, stosujący się do przepisów statutu i uchwał Zarządu.

Wątpliwości swoje co do prawomocności wyboru delegatów, Zarząd Związku przedkłada Walnemu Zgromadzeniu Związku, które bezapelacyjnie i ostatecznie decyduje o prawomocności wyboru i prawie delegata do udziału w Walnem Zgromadzeniu Związku.

§ 27.

Jednocześnie z wyborami delegatów Walne Zgromadzenia Oddziałów, wybierają taką samą ilość zastępców, którzy biorą udział w Walnych Zgromadzeniach Związku z chwilą ustąpienia którego z delegatów Oddziału.

§ 28.

Nieobecność delegata na Walnem Zgromadzeniu bez umotywowania przyczyn, pozbawia go mandatu, a na jego miejsce Zarząd Oddziału powołuje zastępcę, wybranego największą ilością głosów.

§ 29.

Wybory delegatów dokonywują się przez członków Oddziału na podstawie listy wyborczej, sporządzonej stosownie do wymagań regulaminu Oddziałów Związku, w tajnem głosowaniu, absolutną większością głosów obecnych na Walnem Zgromadzeniu.

Każdy z delegatów legitymuje się na Walnych Zgromadzeniach Związku specjalną legitymacją, wydaną przez Zarząd Związku na mocy przedstawionej listy przez Zarząd Oddziału.

§ 30.

W Walnem Zgromadzeniu Związku biorą udział z prawem głosu decydującego członkowie Zarządu Związku, Prezesi Oddziałów i Delegaci Oddziałów. Członkowie Związku mogą być obecni na sali Walnego Zgromadzenia, bez prawa głosowania.

§ 31.

Każda zmiana w wyborze delegatów winna być komunikowaną bezzwłocznie Zarządowi Związku przez Zarząd Oddziału.

§ 32.

Walne Zgromadzenie zagaja Prezes Zarządu przewodniczy zaś Zgromadzeniu członek wybrany przez obecnych. Walne Zgromadzenie Zwyczajne lub Nadzwyczajne uważa się za prawomocne, o ile w nim bierze udział przynajmniej połowa delegatów reprezentowanych oddziałów; wyjątek stanowią Zgromadzenia mające rozstrzygnąć sprawy mianowania członków honorowych, wykreślania członków, zmiany lub uzupełniania statutu, rozwiązania i likwidacji Związku. Zgromadzenia te są prawomocne, o ile się zbierze $^2/_3$ delegatów reprezentowanych Oddziałów Związku. Jeżeli Walne Zgromadzenie nie dojdzie do skutku z powodu nieprzybycia na nie oznaczonej ilości członków to nie później jak po upływie dwu tygodni zwołuje się powtórne Walne Zgromadzenie, które uważa się za prawomocne, bez względu na ilość obecnych członków, o czem wszyscy członkowie Zwiazku winni być uprzedzeni w zawiadomieniu o mającym się odbyć Walnym Zgromadzeniu. Na takim Walnym Zgromadzeniu mogą być rozpatrywane i decydowane tylko te sprawy jakie miały być rozstrząsane na Zgromadzeniu, które nie doszło do skutku.

§ 33.

Uchwały Walnych Zgromadzeń zapisuje się do księgi protokułów i muszą być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza Zgromadzenia jednego członka Zarządu i conajmniej 3-ch delegatów na Zgromadzeniu.

2. Zarząd Związku.

§ 34.

Zarząd Związku składa się z 18-członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie w tajnem głosowaniu, absolutną większością głosów obecnych na Zgromadzeniu. Kandydatami mogą być tylko członkowie Związku.

Członkowie Zarządu wybierani są na trzy lata. Corocznie ustępuje 6-ciu członków z kolei starszeństwa wyboru. W pierwszych dwóch latach kolej ustąpienia oznacza się przez losowanie. Występujący ze składu członkowie mogą być wybrani ponownie.

Za rok urzędowania liczy się czas od jednego do drugiego Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Delegatów.

§ 35.

Prócz 18-tu członków Zarządu Walne Zgromadzenie wybiera corocznie 12-tu zastępców. Zastępcy zostają powołani o ile w ciągu roku sprawozdawczego zajdzie potrzeba uzupełnienia składu Zarządu. Zastępcy powoływani są kolejno stosownie do ilości otrzymanych głosów.

Walne Zgromadzenie ma prawo powiększyć lub zmniejszyć liczbę, zarówno członków Zarządu jak i ich zastępców.

§ 36.

Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie prezydjum w składzie: prezesa, 3-ch vice-prezesów, sekretarza, skarbnika i gospodarza lokalu.

§ 37.

Zarząd Związku odbywa swe posiedzenie przynajmniej raz na tydzień, posiedzenia uważa się za prawomocne o ile w niem uczestniczy przynajmniej 7-miu członków Zarządu w tej liczbie prezes lub vice- prezes. Postanowienia na zebraniach tych zapadają prostą większością głosów, przy równości zdań, przeważa głos prezesa, lub w razie jego nieobecności vice-prezesa.

§ 38.

Prezes lub vice-prezes reprezentują Związek nazewnątrz, prezyduje na posiedzeniu Zarządu i

podpisuje łącznie z sekretarzem Zarządu w imieniu Związku wszelką korespondencje ogólną. Na dokumentach pieniężnych, obowiązują podpisy prezesa lub vice-prezesa i naczelników wydziałów: skarbowego i rachuby. Wszelkie akta hipoteczne i rejentalne mogą być podpisywane przez dwóch członków Zarządu na mocy protokularnego upoważnienia Zarządu.

§ 39.

Członek Zarządu nieobecny bez usprawiedliwienia na 3-ch z kolei posiedzeniach uważany będzie za występującego i na jego miejsce na cały czas kadencji tegoż powoływany zostaje zastępca. O ważności usprawiedliwienia decyduje Zarząd.

§ 40.

Do atrybucji Zarządu należy:

a) kierowanie działalnością wszystkich wydziałów, organizacji i instytucji Związku.
b) czuwanie nad całością i bezpieczeństwem majątku Związku, oraz Zarządzanie nim.
c) decydowanie o przyjęciu i zawieszeniu członków.
d) wprowadzenie w wykonanie decyzji Walnych Zgromadzeń, wpisanych do specjalnej księgi protokułowej uchwał.
e) przedstawienie Walnemu Zgromadzeniu sprawozdań rocznych z działalności oraz stanu majątkowego Związku.
f) zwoływanie Walnych Zgromadzeń i układanie ich porządku dziennego. Opracowywanie regulaminów i instrukcji.
g) zaprowadzenie porządków i kontroli wewnętrznej, kancelarji, kasowości i książkowości, oraz układanie projektów budżetu.
h) mianowanie i uwalnianie pracujących w Związku, oraz wyznaczanie im wynagrodzeń, podwyżek i t. p. w granicach preliminarza zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie.
i) zatwierdzenie umów, kontraktów, oraz aktów rejentalnych i hipotecznych w granicach zakreślonych Zarządowi przez Walne Zgromadzenie, udzielanie pełnomocnictw do prowadzenia spraw Związku, w instytucjach sądowych.
j) decydowanie wszelkich interesów, asygnowanie wypłat i prowadzenie korespondencji w imieniu Związku.
k) pobieranie wpisowego i składek członkowskich i wydawanie zapomóg.

§ 41.

Prezes Związku lub w razie jego nieobecności vice Prezes ma prawo w razach koniecznej potrzeby dysponować funduszami na wydatki niecierpiące zwłoki.

§ 42.

Zarząd Związku gromadzi dane o położeniu pracowników biurowych, technicznych i handlowych i o warunkach ich bytu, oraz podejmuje wszelkie zgodne z prawem środki obrony materjalnych i moralnych interesów każdego członka Związku.

W razie zwrócenia się członka Związku z prośbą o pomoc w celu uregulowania nieporozumienia z pracobiorcą Zarząd okazuje pomoc i pośredniczy w załatwieniu sprawy.

§ 43.

Członkowie Zarządu pełnią swe obowiązki bezpłatnie.

§ 44

Szczegóły działalności Zarządu określa się regulaminami zatwierdzonemi przez Walne Zgromadzenie.

§ 45.

Każdemu członkowi Zarządu winien być oddany do zawiadywania oddzielny dział interesów Związku.

4. Komisja Rewizyjna.

§ 46.

Komisja Rewizyjna składa się z 6-ciu członków wybieranych corocznie przez Walne Zgromadzenie z pomiędzy członków niepełniących w Związku żadnych urzędów.

§ 47.

Prócz 6-ciu członków Komisji Rewizyjnej Walne Zgromadzenie wybiera corocznie 4-ch zastępców. Zastępcy zostają powołani, o ile w ciągu roku sprawozdawczego zajdzie potrzeba uzupełnienia składu Komisji Rewizyjnej. Zastępcy powołani są kolejno stosownie do ilości otrzymanych głosów.

§ 48.

Komisja Rewizyjna w składzie conajmniej 3-ch członków obowiązana jest przynajmniej raz na kwartał rewidować kasę, rachunki i dowody Związku, w końcu zaś roku w pełnym swym składzie sprawdzić dokładnie sprawozdanie roczne, bilansy i o wyniku kontroli zawiadomić Walne Zgromadzenie.

Uwaga. Na żądanie przynajmniej 30-tu członków Związku może być dopełniona w każdym czasie niespodziewana rewizja Kasy i książkowości.

V. Oddziały Związku,

§ 49.

Związek ma prawo otwierania oddziałów w tych miejscowościach, gdzie jest przynajmniej 30-tu członków Związku. Członkowie Oddziałów podlegają statutowi Związku i swemu regulaminowi oddziałowemu. Oddziały winny zdawać Zarządowi Związku w Sosnowcu sprawozdanie kwartalne ze swej działalności. Oddziały posiadają swoje Zarzady lokalne zorganizowane na podstawie regulaminu. Żarządy Oddziałów odpowiedzialne są przed Zarządem w Sosnowcu, względnie przed Walnym Zgromadzeniem Związku. Stosunek materjalny Oddziałów do Związku reguluje się przez specjalny regulamin zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie.

VI. Majątek Związku.

§ 50.

Majątek Związku składa się:
1) z funduszu obrotowego
2) z funduszu zasobowego
3) z funduszu żelaznego

§ 51.

Fundusz obrotowy tworzy się z obowiązkowych rocznych opłat członkowskich łącznie z odsetkami i przeznacza się na bieżące wydatki Związku.

§ 52.

Fundusz zasobowy tworzy się się z wpisowego członków Związku łącznie z odsetkami.

§ 53.

Fundusz żelazny tworzy się z różnego rodzaju zapisów i legatów, przeznaczonych wyłącznie na cele Związku. Fundusz ten może być użyty li tylko na cele przeznaczone przez zapisodawców.

§ 54.

Fundusz zasobowy i żelazny, o ile co do ostatniego niema spe jalnych zastrzeżeń przez zapisodawcę, winien być umieszczony w poważnych instytucjach kredytowych, na nieruchumościach w papierach procentowych lub hipotecznych.

§ 55.

Fundusz nieruchomości własnych stanowi kapitał specjalny Związku, rozporządzać nim może tylko Walne Zgromadzenie, stosownie do § 24 punktu 2-go niniejszego statutu.

§ 56.

W razie jeżeli bieżące wydatki Związku przewyższają sumy funduszu obrotowego Zarząd Związku może na podstawie decyzji Walnego Zgromadzenia, zaczerpnąć z funduszu zasobowego niezbędną do pokrycia tych wydatków sumę.

§ 57.

W celu finansowania powołanych do życia przez Walne Zgromadzenie Związku instytucji samopocy, oświatowych i kulturalnych tworzy się fundusz specjalny z udziałów członków, o ile fundusz obrotowy okaże się niewystarczającym.

VII. Rozwiązanie i likwidacja Związku.

§ 58.

Związek może zawiesić czynności i przystąpić do likwidacji interesów tylko na mocy postanowienia Walnego Zgromadzenia, powziętego przy udziale conajmniej $^2/_3$ wszystkich delegatów Związku i większością $_2/_3$ głosów obecnych.

§ 59.

Pozostałe z likwidacji interesów Związku fundusze otrzymują przeznaczenie stosownie do decyzji Walnego Zgromadzenia.

Regulamin Oddziałów

Polskiego Związku Zawodowego Pracowników Przemysłowych i Handlowych w Sosnowcu.

§ 1.

O ile na obszarze w promieniu 3 kilometrów znajduje się 30 lub więcej członków Związku, mają oni prawo utworzyć Oddział, po piśmiennem zgłoszeniu do Zarządu oświadczenia, zaopatrzonego w 30 lub więcej podpisów.

§ 2.

Na obszarze w promieniu 3-ch kilometrów nie może być więcej nad jeden Oddział bez uprzedniej zgody Zarządu Związku.

§ 3.

Członków Oddziału przyjmuje Zarząd Oddziału, a następnie balotuje ich Zarząd Związku.

§ 4.

Członkowie Oddziału wybierają Zarząd, złożony z prezesa, jego zastępcy, sekretarza, skarbnika, gospodarza lokalu i zależnie od potrzeby, odpowiedniej ilości Członków Zarządu. Ilość członków Zarządu nie może być jednak większą od ilości Członków Głównego Zarządu, również sposób wyboru członków Zarządu, winien być zgodny ze Statutem Związku.

§ 5.

Wszelkie zmiany w Zarządzie, jako też i dni posiedzeń Zarządu winny być bezzwłocznie komunikowane Zarządowi Związku.

§ 6.

Oddziały mają prawo tworzyć te same instytucje co i Zarząd Związku (kasy zapomogowe, oszczędnościowe, biura pośrednictwa pracy i t. p.) oraz zajmować się wszelkiemi sprawami, członków Oddziału wymienionymi w §§ 1 i 5 Statutu.

Przedstawicielstwo na zewnątrz, oraz sprawy, dotyczące ogółu członków Związku, wyłączone są z pod kompetencji Oddziałów.

§ 7.

Prezes Oddziału, lub jego zastępca, staje się członkiem delegatem Zarządu Związku w Sosnowcu z decydującym prawem głosu.

§ 8.

Prezes Oddziału, lub jego zastępca, powinien uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu Związku nie rzadziej, niż raz na miesiąc, czuwać nad regularną opłatą składek członków, stosować się do okólników Zarządu Związku, i czuwać nad ich wykonaniem, przysyłając co kwartał sprawozdanie rachunkowe o stanie pobranych składek. oraz nadsyłać piśmienne sprawozdanie z Walnych Zgromadzeń Oddziału.

§ 9.

Członkowie Oddziału opłacają składki do kasy swego Oddziału. 1/3 część składek. opłacanych na fundusz Obrotowy Związku, pozostaje na potrzeby Oddziału. Wpisowe zaś i pozostała część składek przelewa się do Kasy Głównego Zarządu Związku.

W razie założenia potrzebnych instytucji w poszczególnych Oddziałach, Zarząd Związku na przedstawiony mu budżet odpowiedniej instytucji Oddziału. może przelewać część potrzebnych na to funduszów z własnych rachunków:

§ 10.

Działalność Oddziału musi być zgodna ze statutem i poszczególnymi regulaminami Związku i stanowi sprawę, podległą kontroli Zarządu Związku, ewentualnie Walnego Zgromadzenia Delegatów Związku.

§ 11.

O ile Oddział nie przyśle sprawozdania w przeciągu 2-ch kwartałów, lub o ile jego prezes, względnie zastępca, nie zjawi się na posiedzeniu Zarządu w przeciągu 3-ch miesięcy, Zarządowi Związku, po uprzedniem ostrzeżeniu Zarządu Oddziału, przysługuje prawo zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia członków Oddziału w celu zadecydowania o dalszej egzystencji Oddziału.

§ 12.

Corocznie na Walnem Zgromadzeniu, nie później, jak w miesiącu marcu członkowie Oddziału wybierają z pośród swych członków delegatów na Walne Zgromadzenia Związku po 1-ym na każdych 30-tu członków. oraz taką samą ilość zastępców.

a) Niepełne 30-tu członków, o ile stanowią nie mniej, jak 10-ciu wybierają jednego delegata.

b) Każdy z delegatów obowiązany brać udział we wszystkich Walnych Zgromadzeniach tak Zwyczajnych, jak i Nadzwyczajnych.

§ 13.

Wybory delegatów uskuteczniają się za pomocą tajnego głosowania.

§ 14.

Za prawnie wybranego uważać należy kandydata, wybranego obsolutną większością głosów.

§ 15.

Każdy z delegatów na Walnem Zgromadzeniu posiada tylko jeden głos.

§ 16.

Z chwilą zrzeczenia się mandatu przez delegata, na miejsce jego powołuje się zastępcę, wybranego największą ilością głosów, o czem należy bezzwłocznie zawiadomić Zarząd Związku.

§ 17.

Zaraz po wyborze delegatów, Zarządy Oddziałów winny przesłać Zarządowi Związku ich nazwiska i adresy. Zarząd Związku przesyła delegatom każdorazowo na Zgromadzenie imienne legitymacje, które służą za uprawomocnienie do głosowania.

§ 18.

Czas kadencji każdego z delegatów liczy się od chwili zwołania pierwszego dorocznego Walnego Zgromadzenia Oddziału — do chwili zwołania następnego.

§ 19.

Dane delegatowi pełnomocnictwo na przeciąg jednego roku może być cofnięte jedynie na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Oddziału, prostą większością głosów.

§ 20.

Nieobecność delegata na Walnem Zgromadzeniu bez umotywowania przyczyn pozbawia go mandatu, a na jego miejsce Zarząd Oddziału powołuje zastępcę, wybranego największą ilością głosów.

§ 21.

Zarządy Oddziałów zawiadamiają Zarząd Związku o swych Walnych Zgromadzeniach, przynajmniej na 2 tygodnie wcześniej, celem umożliwienia Zarządowi Związku wysłania swego delegata na Zgromadzenie.

§ 22.

Wszystkim członkom Oddziału wolno brać udział we wszystkich Walnych Zgromadzeniach Związku, bez prawa głosowania.

§ 23.

W razie zwinięcia Oddziału cały majątek przechodzi na własność Związku w Sosnowcu.

CENA OGŁOSZEŃ: za jednoszpaltowy wiersz petitu, lub jego miejsce, na stronicy ostatniej mkp. 6000, w tekście mk. 7000, na stronicy pierwszej mkp. 9000. Drobne 600 marek za wyraz, najmniej jednak mk. 12000 w tekście i na stron. pierwszej mk. 18000. Za całą pierwszą stronicę mk. 1200000, za pół mk. 700000, za ćwierć mk. 400000. Za całą stronicę środkową mk. 1080000, za pół mk. 600000 za ćwierć mk. 400000. Za całą ostatnią stronicę mk. 900000, za pół mk. 500000, za ćwierć 300000. O ile ogłoszenie według obrachunku czy obstalunku wierszy dosięga 1/4 stronicy — cenę określa się według obliczeń stronicowych (1/4 strony, 1/4 strony plus X wierszy, 1/2 strony i t. d.) Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowy druk ogłoszeń, oraz zastrzega sobie prawo przenoszenia ogłoszeń w tejże kategorji cen.

Redaktor Naczelny Maciej W. Łaszczyński. **Drukarnia Edmund Mirek i s-ka w Dąbrowie**

Wydawca Polski Związek Z. P. P. i H.